

Kultur- og kirkedep.

Dato: Askim, 28. mars 2006

Til: Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Antall sider: 5 (inkl. denne)

Fra: Tom Sundvold
Metro Radio AS – Radio City

30. MAR 2006

2006 455-022

KOMMENTARER TIL RAPPORTEN "DIGITALRADIO I NORGE"

Metro Radio AS driver radiostasjonen Radio City i Indre Østfold og vi har fått tilbakemeldinger på at Kultur- og Kirkedepartementet har sendt ut rapporten "Digital radio i Norge" ut på høring.

Som en lokal kringkastingsaktør, vil vi herved komme med en del kommentarer og tilbakemeldinger på rapporten.

Vi reagerer umiddelbart på at enkeltaktører mener bransjen fremstår som samlet ved innføringen av digital radio. Denne påstanden medfører ikke korrekthet, da de fleste mindre lokalradioer ikke er enig i hvordan innføringen av digitalradio skal gjennomføres i Norge. Det er i hovedsak aktørene bak DAB-nettet som er samlet om innføringen av DAB systemet fordi de innehar økonomiske hensikter med at DAB blir gjennomført i Norge.

Det er dog bemerkelsesverdig at de aktørene som har sterkest interesser med å få innført DAB, får slippe til i et utvalg, men de som vil lide under innføringen av DAB ikke blir tatt med til råds. Dette reagerer vi sterkt på. Dette gjelder både enkeltaktører innen radiobransjen og ikke minst forbrukerne.

Digital radio – Mangfold av teknologier

Det er en oppfatning av at digital radio i hovedsak består av DAB. Metro Radio AS oppfatter digital radio som flere plattformer og teknologier. DAB var inntil for få år siden, den eneste teknologien for å sende bakkebaserte radiosignaler digitalt på. Men de senere år har DAB blitt utfordret av flere teknologier som er både teknisk bedre og betydelig mer billigere.

Metro Radio AS distribuerer sitt signal både via konvensjonell FM og via Internett. Vi sender vårt signal heldigitalt til Internett, slik at vi derfor kan kringkaste digital radio nettopp via Internett. Flere radioer sender i dag sine programmer via Internett. Den store fordelene er utvilsomt tilgjengeligheten. DAB har nasjonal tilgjengelighet, mens Internett har internasjonal tilgjengelighet. Vi ser også den spede begynnelsen på mobilt Internett og vi spør at vi innen 5-10 år vil ha bilradioer med støtte for kombinert Internett, internettradio og navigasjon. Ulempen med DAB er at det er et lukket nettverk både teknologisk og innholdsmessig. Teknologien bak DAB har ikke fulgt med de senere års utvikling. Riktignok finnes det nyere teknologier som kan bruke DAB infrastruktur, men selve basisteknologien er gammel. Innholdsmessig kan ikke DAB konkurrere med det mangfoldet som finnes på Internett, til det er kapasiteten for liten. Dette kapasitetsproblemet er i stor grad løst gjennom nyere alternative teknologier.

Rapporten, som favoriserer DAB i stor grad, nevner ikke svakheter med dagens DAB system, men er ofte raskt ute med å nevne svakheter med mer moderne systemer. Vi mener at DAB aktørene her prøver å vanne ut alternative teknologier for å sikre sine investeringer. Dette er uheldig og det er heller ikke slik man oppnår innovasjon når det gjelder teknologier.

For Kultur- og kirkedepartementet er det derfor helt nødvendig med en uavhengig gjennomgang i forholdet rundt digital radio.

Det nevnes en rekke alternative teknologier for digital radiokringkasting, dette er i hovedsak bakkebaserte systemer. Rapporten avslører delvis at man tenker seg DRM teknologien for å sikre god dekning hvor DAB ikke vil være lønnsomt å bygge ut. Vi er av den oppfatning at NRK har et hastverk med DAB som medfører salg av mottakere uten støtte for fremtidige digitale radiosystemer. Dette er uheldig og kan sørge for at nasjonal informasjon fra Storting og Regjering ikke vil kunne mottas av en stor del av de fremtidige digitale radiolytterne. Bakgrunnen er jo at NRK ønsker å skru av FM nettet i 2014. Dette er jo ikke direkte smart hvis man skal da være heldigitale og de fleste mottakere da ikke støtter de alternative teknologiene.

NRKs distribusjon

Vi er meget forbauset over at NRK favoriserer spesifikt DAB som det eneste hovedalternativet. Med den digitale mediehverdag, er det av vesentlig betydning for en allmennkringkaster å være tilgjengelig på samtlige digitale plattformer som finnes. Vi mener det er uheldig hvis NRK favoriserer et system og da samtidig vil gjøre seg utilgjengelige på alternative systemer. En slik handlemåte vil kunne redusere den kraft en statlig allmennkringkaster har til å nå ut til folket. Her er det av vesentlig betydning at man ikke favoriserer en bestemt teknologi, men gjør seg klar for å støtte samtlige teknologier som finnes.

Digitalt radionett for lokalradio – konsekvenser

Rapporten tar for seg ulike løsninger for lokalradioer, men det er enkelte grupper lokalradioer det ikke finnes noen løsninger for. Dette reagerer vi på. Det kan da virke som hensikten er å avskaffe det mangfoldet av lokalradioer som finnes i dag. Dette gjelder spesielt radioer som ikke har noen kommersiell inntekt.

De løsninger som blir presentert overfor de kommersielle lokalradioene virker dog meget urealistiske og svært så konkurransevridene til fordel for NRK og da spesielt P4. DAB er foreslått som alternativ i områder med større befolkningstetthet, mens alternativ teknologi som DRM er foreslått som alternativ i mindre befolkningstette områder. For Metro Radio AS som sender i Indre Østfold, vil vi derfor måtte forholde oss til et alternativt system.

Årsaken til at nettopp DAB er uegnet for mindre områder, er kostnader forbundet med DAB. Et DAB nett har betydelig høyere driftskostnader enn dagens FM nett for mange lokalradioer, i de områder hvor det da finnes kun en lokalradio, vil DAB være totalt uaktuelt.

Det som er et betydelig alvorlig problem, er at disse alternative teknologiene er under utvikling og at det ikke finnes mottakere klare ennå. Samtidig presenteres markedet for mottakere som ikke har støtte for disse alternative teknologiene. Siden rapporten konkluderer med at noen av disse teknologiene kan være aktuelle for såkalte utkantstrøk, vil altså en fremtidig digital radiostruktur allikevel være basert på flere standarder. Når NRK i samarbeid med P4 presenterer mottakere uten denne støtten, vil de derfor unnlate forbrukere og myndigheter om den fremtid som venter. Den fremtiden innebærer manglende evne til å motta digital radio på flere plattformer.

Et problem som da vil oppstå, gjenspeiles også i et alvorlig konkurranseproblem: Hvis lokalradioer må benytte alternative teknologier som dagens mottakere ikke støtter, vil disse lokalradioene bli ekskludert av NRK og P4. Vi mener at dette ikke kan godtas under enhver omstendighet og er absolutt under enhver kritikk. P4 har spesifikt en særinteresse med å fjerne potensiell konkurranse – både fra radiomarkedet og i forhold til digitale radioteknologier.

DAB – en økonomisk plattform?

Rapporten konkluderer med at DAB er den mest fleksible og mest økonomiske plattformen for å sende radio digitalt. Vi er uenige i dette, fordi nyere systemer er betydelig billigere og mer kostnadseffektive. Fleksibiliteten for DAB utgjør en minoritet. DAB kan sende flere kanaler på en frekvens, men det kan også de alternative teknologiene (HD Radio, FM extra, DVB-H osv). Den eneste årsaken til at DAB er en økonomisk plattform, skyldes nok i større grad at DAB aktørene har investert såpass enormt med summer i nettet, at de ikke kan snu om på teknologien. Dette er synd, fordi denne måten stopper innovasjon svært effektivt og bidrar til å skape et urealistisk inntrykk av DAB nettet.

Konsesjonstildelinger digital radio

Siden digital radio i større grad vil befinne seg på alternative teknologier i tillegg til DAB, vil store deler av konsesjonspolitikken bli berørt av dette. Kringkastingsnett og datanettverk smelter i stor grad sammen, fordi DAB kan brukes til datanett og Internett kan brukes til kringkasting. Det er derfor urimelig å pålegge restriksjoner på et kringkastingsnett, mens et datanettverk ikke vil ha de samme restriksjoner. Kringkastingsloven er derfor foreldet og kan i stor grad ikke brukes til digital kringkasting som ikke bruker konvensjonelle kringkastingsnettverk. Vi har ofte sett at de teknologier som ikke krever regulering, blir de teknologier som vinner store deler av markedet. Eksempelvis kreves det ikke konsesjon for å sende digital radio via Internett, eller til mobiltelefoner. Derfor vil det være urimelig for digitale kringkastingsnett med krav om kringkastingskonsesjon. Det som derimot er aktuelt, er frekvenskonsesjoner. Mobiltelefoni er basert på rene frekvenskonsesjoner og det bør også kringkastingsnettene også være i fremtiden. Vi er kjent med at EU arbeider med felles strategi på hvordan frekvenser skal tildeles og dette vil berøre spesielt Norge som tildeler to konsesjoner, kringkastingskonsesjon og frekvenskonsesjon. Normalt bør man kun tildele en konsesjon, og det må bli frekvenskonsesjonen. Frekvensene vil fremdeles være et knapphetsgode, mens det å sende radio ikke lenger vil være en knapphetsgode ettersom radiokringkasting vil være uavhengig av hvilket nettverk som benyttes.

Vi vil anbefale departementet at det ikke kreves kringkastingskonsesjon for digitale radionettverk, uavhengig om det er bakkebasert *kringkastingsnettverk* eller bakkebasert *datanettverk*. Slik vi forstår de planer EU har på dette området, vil det komme uforventede krav fra 2010 som Norge er nødt til å følge.

Som PT påpeker i rapporten i forhold til Ekomloven, kan det stilles særrettigheter for tjenester som berører allmennheten. Allikevel har det fremkommet at NRK har inngått kommersielle avtaler med aktører i radiomarkedet, spesielt nå nylig Radio Haugaland. Dette vil kunne være i strid med EØS reglene, da NRK får tildelt kapasitet basert på sin allmennkringkasterrolle og deretter leier dem ut til kommersielle formål. Etter hva vi forstår, er det Medietilsynet som har tillatt denne virksomheten. Vi ber derfor departementet være svært varsomme med slike uklare roller som kan stride mot EØS reglene.

FM båndet – Bør det slukkes?

Rapporten foreslår at FM båndet blir ”nedlagt” allerede i 2014. Vi er sterkt uenige i dette og mener det er uheldig om FM båndet blir stengt før alle mottakere kan motta alternative digitale radioteknologier. Slik situasjonen vil bli, er at de radioer som er solgt nå ikke vil kunne motta digital radio i fremtiden. Spesielt omfatter dette DRM teknologien som er foreslått som alternativ til DAB i utkantstrøk, eller for å få sammenhengende digital dekning for å komplimentere DAB. Da er det svært kritikkverdig om FM båndet blir stengt før teknologiene er tilgjengelige.

I motsetning til DAB, er FM båndet en verdensstandard. Det hevdes ofte at DAB er en verdensstandard, men sannheten er at verden nå består av svært mange digitale radioformater. For fremtiden vil man da risikere at Norge velger en teknologi, mens Sverige

da velger en helt annen teknologi. Resultatet blir da at FM blir en standard som alle radiomottakere støtter i tillegg til det mangfoldet av digitale radioteknologier. Skal Storting og Regjering for fremtiden nå ut til folket, kan FM ikke nedlegges så lenge alle mottakere i praksis kan motta FM. Det bør nevnes at FM integreres i nær sagt alle mobiltelefoner, MP3 spillere og datamaskiner. Her er DAB svært fraværende.

Så lenge FM forblir en verdensstandard, vil vi sterkt fraråde at man velger politisk å stenge denne teknologien. Siden NRK ikke kan tilby like god dekning på DAB, er det liten vits i å skrinlegge FM.

Den eneste årsaken vi kan se arbeidsgruppen ønsker med dette forslaget, er å få fart i salget av DAB radioer. Da er det gjerne en fordel at man faktisk har en teknologi som virker og gir bra dekning, noe DAB ikke tilfredstiller i dag.

Konklusjoner

Metro Radio AS vil oppsummere i korte trekk hva vi mener om rapporten "digitalradio i Norge" som er utarbeidet i samarbeid med aktørene bak DAB:

- Rapporten er lite troverdig fordi man har latt DAB aktørene favorisere sin egen teknologi.
- Det er uenighet i bransjen rundt innføringen av digital radio, i hovedsak fordi enkeltaktører blir skadelidende gjennom de teknologivalg NRK foretar. NRK hevder det finnes enighet, men den er totalt fraværende og finnes bare hos DAB aktørene selv.
- Det er planlagt og det finnes flere alternativer til DAB. Disse er også foreslått som alternativer til DAB for å gi Norge fullverdig digitalradio. Problemet er at ingen av dagens DAB mottakere har støtte for disse alternativene. Dermed vil man få et tilgjengelighetsproblem fra 2014 hvis FM blir nedlagt.
- NRK som allmennkringkaster har et særlig ansvar med å være tilgjengelig, noe de ikke blir siden det finnes andre teknologier som mottakere ikke støtter.
- De løsninger som er foreslått for lokalradio er sterkt konkurransehemmende. Det foreslås digitale løsninger som dagens digitale radiomottakere ennå ikke støtter. Dermed vil konkurrenter til P4 få et problem, fordi P4 støtter salg av DAB radioer uten støtte for alternativ teknologi.

Metro Radio vil derfor sterkt fraråde slukking av FM båndet i 2014. Årsaken er at det finnes en rekke teknologier som er både bedre og billigere enn DAB. Dessuten selges det nå mottakere med støtte for FM og DAB, men ikke for fremtidige digitale radiosystemer. Dermed må FM båndet bestå, inntil mottakere støtter alle digitale radiosystemer.

Vi reagerer på at NRK støtter salget av slike mottakere og vi mener helt klart at dette ikke er særlig bra, verken for NRK eller konkurrenter.

Vår anbefaling er at Kultur- og Kirkedepartementet setter ned en uavhengig arbeidsgruppe for å gjennomgå situasjonen rundt digital radio.

Med hilsen

Tom Sundvold
Ansvarlig redaktør
Metro Radio AS